

Előfizetési díjak:
egész évre 4 frt, fél évre
2 frt; községi jegyzőknek
és tanítóknak egész évre
3 frt.
Magán hirdetések díja:
Háromszor hasábozott gar-
mond sorért 5 kr; helyeg-
díj minden beiktatásért
30 kr.
Hivatalos hirdetések díja:
Egyszeri közlésért tekintet
nélkül a szöveg nagysá-
gára, helyegdíjjal, nyugta-
bélyeggel és támlappal
együtt 3 frt.
Nyitlé: soronként 30 kr.
többszöri hirdetésnél ked-
vezmények nyújtatnak.

Szilágy-Somlyó

TÁRSADALMI HETILAP.

Megjelenik minden csütörtökön.

A lap szellemi részét illető
levelek a szerkesztőséghez,
pénz küldemények és hir-
detések a kiadóhivatalhoz
cimezendők.
Kéziratok nem adatnak
vissza.
Bérmentelen levelek csak
ismert kéztől fogadhatnak el.

Orientalizmus.

Ausztriában az antisemitizmus dühöng, mi Bécs császárvárost majdnem kiálthatatlanná teszi és kereskedelmi, forgalmi s társadalmi szempontból is nagy kárt okoz az osztrákok büszke fővárosának.

Ausztriában dühöng az, mi Magyarországon — az őszinteség nem bűn, legyünk hát őszinték és mondjuk meg nyíltan — sokaknak ott lap-pang a szíve mélyén.

E sorok írója beutazta az egész országot, megfordult falvakban, nagy községekben s városokban egyaránt, tapasztalatait akarja megírni jelen cikkében.

Tény az, hogy Magyarországon az antisemitizmus még meg van. Nem olyan mértékben persze, mint Ausztriában, nyílt gyűlölködéssé nem fajul, nem tör ki, csak meghuzza magát az emberek szívében s ott lap-pang titkon, kiűzhetetlenül.

Sok magyar zsidóval társalog, de nem szívesen, befogadja társaságába, ha muszáj, s mindenek felett azt kívánja, hogy a zsidó szerfelett megtisztelve érezze magát, ha vele szóba áll. No pedig ez — antisemitizmus.

A magyar a zsidó honpolgárt nem tartja magyarnak. Orientalistának tekintik, kinek e faj szokásai, erkölcei is feltétlenül megvannak. És titokban, maguk közt lenézik az orientalistákat.

Pedig hát talán mi is orientalisták vagyunk s ugyan ki tudja hányan vagyunk, kiknek ősei Árpáddal jöttek be. Az egyiknek ősapja vett el egy küldöldről jött nőt, kinek talán meg éppen a lánya ment egy külföldi át-

költözöthöz. Ez így mehetett minden családba, ki tudja van-e Árpád nemzetének teljesen tiszta, vérbeli leszármazottja? S ki tudja, hányan vannak, kik most magyaroknak vallják magukat, pedig őseik — bár tudtukon kívül — zsidók voltak s a zsidóüldözés éveiben tértek át az üdvözítő vallásra!

E vallás ma már nem lehet nemzetiség. Igaz, a zsidó vallás valamikor tisztán nemzeti vallás volt, a mozeis-must csak egy ország tagjai hitték, vallották. De ez évezredekkel előbb volt, ma már a zsidóságnak, mint nemzetiségnek rég mult idők történelmében van helye, de például nemzetünk létében azt feltételezni nem lehet, nem szabad. A magyar zsidó magyarnak vallja magát s ha egy másik faja is él a zsidónak ez országban, mely kaftánt visel s szemeivel Jeruzsálem felé könyörög, ez nem képez egy vallásfelekezetet a magyar zsidóval. Ezt a népréteget a zsidó maga is megveti, nem tekinti vele egyenrangú vallásnak. A lengyelországból jött zsidó inváziónak legnagyobb ellensége a jó magyar zsidó.

Azt mondják, hogy a magyar zsidók nagy része kereskedő, mely csal. Igaz csak annyi, hogy a magyar zsidó leginkább kereskedő, mert kizárólag erre volt utalva; de már Magyarországnak is vannak a közélet minden terén jeles, hírneves zsidói, kik bebizonyították, hogy nem foglalkozásuk kizárólag a kereskedelem, értenek azok máshoz is, a művészetek, irodalom, a tudományok stb. ápolásához.

Az egyházpolitikai reformok törvényerőre emelkedését az antisemitizmust tekintve, örökön áldanunk kell.

Ez talán majd egyesít bennünket. Oh mert hisz elég, hogy nemzetiségekre oszlunk, örülünk, hogy a zsidó jó hazafi s ne gyűlöljük benne a vallást, hogy ő is imádni meri Adonájt, hisz ez is csak Isten, ugyanegy a mienkkel.

Régi dolgok ezek, miket most elmondunk, újra feltárlva. De fel kellett tálni, hogy rámutatva az ausztriai eseményekre, kérjük és figyelmeztessük a magyart, verje ki szíve mélyen fekvő rejtekeiből az antisemitizmust. Igen, fel kell karolni a zsidót, de úgy, hogy az a felkarolás természetes legyen s ne kívánjunk érte zsidó embertársunktól érte hálát. Be kell fogadni a zsidót a társadalom minden rétegébe, hadd assimilálódjék. Akkor azután nem fogjuk bennük felkeresni és találni az orientalizmust. Addig pedig gondoljunk csak arra, hogy esetleg mi magunk is orientalisták voltunk Ezenkívül gondoljunk még arra is, hogy az Üdvözítő évtizedekig külsőleg mozeista volt. Az embereket nem vallásukról és istenüknek mikénti imádásáról kell megítélnünk. Végre is vallásáért az emberiség millió és millió tagját nem üldözhetjük, Járjon elől az első nemzetek között a magyar s miként mi gondolatban és érzésben Ausztriától mindig különböztünk, legyünk mi most is azok, kik zsidó polgártársainkat meg nem különböztetjük magunktól.

Városi közgyűlés.

Szilágy-Somlyó város képviselőtestülete folyó évi október hó 23-án d. e. 10 órakor, a városháza tanácstermében rendkívüli közgyűlést tart.

A gyűlés tárgyai:

- 1) A nm. belügyminiszter ur f. évi 69,213. sz. a. leirata a városi gyámpénztár 1896. évi számadása jóváhagyásáról.
- 2) Szilágyvármegye köztörvényhatósági bizottsága 640—896. sz. a. határozata a „Pokróc-hegyi“ szőlőterületen egy állami szőlőtelep felállítása tárgyában.
- 3) Ugyanannak f. évi 583. sz. a. határozata a korcsmailag kimért szesz italok után szedhető illetékek iránt.
- 4) Ugyanannak f. évi 645. sz. a. határozata Kovács Lőrincsel a „Külük“ szőlőre vonatkozó ajándékozási szerződés jóváhagyásáról.
- 5) Ugyanannak f. évi 657. sz. a. határozata a Kovács Lőrinc által ajándékozott szőlőterületnek állami kezelésbe lendő átadása iránt.
- 6) Ugyanannak f. évi 529. sz. a. határozata Szikszai Lajos volt vármegyei alispán emlékének jegyzőkönyvi megőrkítése tárgyában.
- 7) Vármegyei alispán átirata az ország hiteles rajza és leírása tárgyában.
- 8) Kerületünk országgyűlési képviselőjének válasza a város és közügyei érdekében felíratra.
- 9) Ugyanannak leirata a vármegye-ház épületének kiépítése iránt.
- 10) Bizottsági jelentés a „Lobogó“ vendéglő építési ügyében, — ezzel kapcsolatosan Bartha Endre kisebbségi véleménye.
- 11) Az üresedésben levő két városi irtóki állás választás utján betöltése.
- 12) Bizottsági jelentés a gőzfürdő bérbeadása iránt megtartott árverésről.
- 13) A pénzügyigazgatóság 44,951. sz. átirata az italmérési és fogyasztási adók tárgyában.
- 14) A városi (községi) közutak 1896. évi számadása és az 1897. évi költségvetése.
- 15) Az ovodai felügyelő bizottság jelentése, mely mellett az 1898. évi ovodai költségvetést beterjeszti.
- 16) Városi pénztárnok jelentése több

A „Szilágy-Somlyó” Tárcája.

Bölni Erzsikének.

Verses bucsuszó esküvője alkalmából.

Irta: a „Szilágy-Somlyó“ házi Hegedőse.

Te szép szőke gyermek, kedves mint egy álom,
(Bevallom, hogy nékem titkos ideálom . . .)
Mielőtt elmennél idegenbe innen,
Engedd meg, hogy utad virággal behintsem!

Fehér rózsá hervad, piros rózsá sáppad,
Meghalnának látom ugysis te utánad . . .
Elszöröm utadba, fogják föl lépteid,
Tudom ez a halál legédesebb nekik.

Elmész az otthonból mint költöző madár,
Ki boldogabb tájon új otthonra talál,
Keresve verőfényt, ábrándot és álmot,
Napsugaras tájat, melyre szíve vágyott.

A madár se tudja hova szálljon, merre,
Csak száll, fönn az égnek azúrkékjít szelve,
Még is oda talál hova szíve vonja,
A kit Isten szeret, van is arra gondja . . .

Legyen gondja rád is, szeressen az Isten,
Ha jobb dolgod lehet, legyen jobb mint itten,
A mit csak álmodtál: teljesüljön szépen,
Mint a bűvös szóra szokott a mesében.

Legyen háztájakod mint a kristály tiszta,
Ne legyen fellege, rejtgetett titka,
Ne legyen bánata, csak mindig öröme,
Szállja meg a vígság, szerencse özöne.

A férjed-uradra panasz ne lehessen,
Tenyéredben hordjon, onnan is etessen,

Ámde a panaszra te se adjál okot,
Durcáskodva úgy mint némely asszony szokott . . .

Békesség galambja házatokra szálljon,
S ne függjön sohase vékonyka hajszálon,
Az egyik duzzoghat, sohase mindketten,
Mert nagy baj e galamb hogyha tova repben.

A háznál az asszony süsse a kalácsot
S a férj osztogasson ha kell, jó tanácsot,
De azért a férj is hallgasson a szóra,
Nem egyszer vezetett asszonytanács jóra . . .

Ámha elmegy olykor az asszonyka zsúrra,
Ne bizza a kamrárt, a konyhát az úrra,
Mert bizony az urnak . . . Ej, de mit beszéltek?
Nem vagyok pap s tölem — tanácsot se kértek.

Búcsuszózt akartam zengeni ezuttal:
Isten veled kis lány, te szép szőke angyal!
Légy boldog Sanyiddal, ne nézd, hogy mi sirunk,
Kacagj ki, hogy hozzád bús verseket írunk.

Áldja meg az Isten a merre mész, lépted,
Legyen tiündérliget, dalos mező élted,
Forrása a dalnak: a kis csendes fészek,
A melynek küszöbét mostan átál léped!

Történelmi adalék.*)

Sibón, Jan. 17-én. 831.

Kedves barátom!

Nem hivatalosan mint v. Ispánnak, hanem csak barátomnak írok. En ezen mint törvény ellen, mint szükség felett

*) Br. Wesselényi Miklósnak Péchy István Közép-Szolnokvármegye alispánjához intézett történelmi becsü levelet, melynek eredetije a szilágy megyei muzeum levéltárában őriztetik, érdekességénél fogva lapunkban közöljük. Szerk.

való katona fogdosás alkalmatosságával nem engedem, hogy egyet is fogjanak Embereim közül. — Következésképp annak hogy Józsaágunkbeli Birák Tyrókat nem visznek, ők teljességgel nem okai, s azért büntetést sem szenvedhetnek. En ezt nem azért teszem, hogy embereimet akármi törvényes tartozások terhe alól mások terhelésével ki vonjam; sem pedig törvényes parancsolatok s rendelkezések iránti engedetlenségből: Nekem hiszem, és valomáson az, hogy a törvényes terheket mind egy formán kell vagy kellene hordják és hordjuk, de csak a törvényeseket s azokat is úgy, hogy törvényesen rázasanak vállalkra vagy vállainkra; — törvényes rendelkezések hiven engedelmeskedni szent kötelességemnek tartom, s a törvény alá örömmel hajtom nyakamat. Ezen hittem következék be éretten megfontolván azt, a mit teszek, s belső meggyőződésem az: hogy éppen így teljesítem mint törvényes királynak alattvalója, — mint hazafi — s mint Földes ur kötelességem.

Nem hiv az fejedelméhez ki a törvénytelen rendelkezéseket, ha szinte azok ő nevében jönnek is teljesíti; valamint rossz szolga az, ki Urának erkölcsstelen parancsolatainak teljesítése által, ura szándékbeli hibájának sujját még azzal neveli, hogy az végbe vivő segítségével által megtörténté — esetté — váljon. Törvénytelen parancsolatok még ritkán jöttek fejedelmőtől, s mostani törvényt szerető Urunktól nem is jöhetnek. Azok mindég vagy lassan csuszak bé, vagy rossz tanácsnak következményei. Esmerem én fejedelmünk-

nek ön akaró s ön tselekvő tulajdonát; de azt is tudom, hogy milliomok boldogságára terjedő gondjai temérdek foglalatossággal lehetetlenné teszik, hogy minden Tartományai minden törvényeinek minden ágait tökéletesen tudhassa; annyival inkább, mivel ezekbe sokak, valamint éppen ezen katona adás tárgya beliek is, oly homályba vannak, hogy azokat mi magunk közt is csak kevesen ismerik. Tökéletesen hiszem én azt, hogy ha jó királyunk voltaképpen tudná: hogy az Ország ily móddal katonát adni nem tartozik, hogy a már több esztendő óta állított szám által az ország praetendált tartozásával úgy mint a felség gyakran ki fejezett csak játék üzenet, s így a mi annak legszükségesebb s legszentebb, t. i. Hitele, gyalázattjára veszedelmezettetik. Rossz s köszönetet nem érdemlő szolgálatott tesz az fejedelmének, ki törvénytelen bizonyosan a fejedelemnek nem törvénytelen szándékából, de a törvényrontás vádját reá hárító az ő nevében jövő parancsolatokat teljesít. Ha azt senki sem teljesítené, úgy legfeljebb valami rövid ideig tartó hátramaradás lenne következménye, de ez csak malum physicum a fejedelemre nézve; hogy ha pedig a vak igenező sereg végre hajtja a törvényteleniséget s az által a fejedelem nevébe az ő vele született kötelessége s szent esküvése megrontásával törvényteleniség történnék, az a fejedelemre nézve malum morale: még pedig a legnagyobb fontos s legkomorabb következmény; ha a le tett Hit lélekbe járó szentségét nem tekinteném is, de a törvény megrontá-

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

rendbeli személyi és dologi kiadásoknak a rendelkezés alatt álló számvevői fizetésből leendő fedezetése iránt.

17) Óvintézkedés a „Pokróc-hegyi“ szőlőben levő beoltott szőlőtőkék és szőlővesszők értékesítése iránt.

18) Bizottsági jelentés a város összes pénztárai megvizsgálásáról.

19) Szabó István és társai panasza a városi mértékhitelítő eljárása ellen.

20) Nuszbaum Májer sz.-somlyói lakos kérelme a „Báthory“ várkertben egy nyári kávéház és pavillon felállítására engedélyezése iránt.

21) Fásy István kérelme a régi vágó hidhely beépítése tárgyában.

22) Halász Márton kérelme a vármegyei építési terve elkészülési költségei kifizetése iránt.

23) A városi tisztai, kezelő és segéd-személyzet kérelme tűzifávali segélyezése iránt.

24) Veverán József bejelentése iparfelügyelő bizottsági tagságáról lemondásáról.

25) Trencsényi János és több társai városi bérlők kérelme bérletük meghosszabbítása iránt.

26) Borsos János ellenőr és társainak fizetési előlegeik befizetésére időhaladék engedélyezése iránt.

Vármegyei élet.

Szilágyvármegye közigazgatási bizottsága a f. hó 11-én tartotta rendes havi ülését br. Wesselényi Miklós főispán elnöke alatt.

Jelen voltak: dr. Kaizler György alispán, Török István főjegyző, Kovács István t. főügyész, Domby Károly ár. elnök, dr. Berger János főorvos, Hamet-mayer Ágost kir. pénzügyigazgató, dr. Petri Mór kir. tanfelügyelő, Gazda Ferenc kir. ügyész, Klein Adolf kir. főmérnök, Kovács Miklós közgazd. előadó, Czell Lőrincz, Dull János, br. Gyórfly Pál, Kiss Lajos közig. bizotts. tagok.

Igazoltan távol voltak: Sántha Dezső, Somogyi Kálmán, Sváicz Aladár; igazolatlanul: Helley János, Lőrinczy György és br. Wesselényi Béla.

Baró főispán az ülést d. e. 10 órakor a megjelent bizottsági tagok üdvözlése után megnyitván, napirend előtt a következő indítványt terjesztette elő.

Tekintettel arra, mikép az elmúlt gazdasági év vármegyénkben is, annak minden lakosára és minden tekintetben a lehető lehető legszerencsétlenebbül ütött ki ugyanígy, hogy e szerencsétlen gazdasági esztendőnek elmaradhatatlan következményei tavasz felé előreláthatólag olyan arányokat fognak majd ölteni, hogy a legszegényebb néposztály feltétlenül nagyobb szabású állami segélyre lesz utalva, mert ez állami segélyek elkerülhetetlek lesznek, ha csak tétlen szemlélői nem kívánunk maradni annak a szomorú látványnak, hogy mikép tizedeli meg az éhínség vármegyénk lakosságát: kérje föl a bizottság úgy a belügyi, mint a kereskedelmi és pénzügyminisztereket, hogy a maguk hatáskörében egyesülten oda hassanak, mikép az olyan régen tervezett sz.-somlyó—margittai és zsi—nagybányai vasutvonalak mentől előbb létesülhessenek s legfőképpen földmunkáik

— ha csak lehetséges — haladéktalanul megkezdessenek. A szóban levő vasutvonalak ugyanis, melyek nagy részben vármegyénk területén épülnének, már régóta tervezettek, elő is vannak készítve minden tekintetben, úgy hogy most már csak végleges megoldásuk van hátra. Ha tehát az említett vonalak földmunkái lehetőleg ez ősszel, vagy — ha a tél engedné — a télen, avagy korai tavasszal, de mindenesetre mentől előbb megkezdene, — eltekintve attól, hogy ez új közlekedési vonalak létesülése közgazdaságunk és közforgalmunk országos érdekében is kívánatos, éppen a legszegényebb néposztályt juttatná munkához és kereshetne s ez által tetemesen lejjebb szállhatna az az előre láthatólag nagyobb foku állami segélyösszeg, a melyre pedig a vármegyének éhínséggel fenyegetett legszegényebb lakossága amúgy is rá fog szorulni.

Közigazgatási bizottságunk az indítványt egyhangulag elfogadta s a belügyi, kereskedelmi és pénzügyminiszterekhez annak értelmében készítendő felirat sürgős intézését határozta el.

Következtek a havi jelentések.

Az alispán jelentése szerint közbiztonsági viszonyaink szeptemberben teljesen jók voltak; a személy és vagyonbiztonság veszélynek kitéve nem volt. — A kihágási ügyek lényegesebb emelkedést nem mutat; a beérkezett főljelentések az I. foku hatóságok által kellő eredménnyel intéztettek el s részben jogerős ítéletekkel be is fejeztettek. — Az állategészségi viszonyok az előző havi állapothoz viszonyítva, kedvezők, mert a sertésvész miatt jelenleg csak 13 község van zár alatt, a hónap folyamán a zár alól föloldatott 3 község, zár alá helyezett 1 község. Előfordult még juh-himlő 3, sertés orvác 1 községben. A fertőtlenítési eljárás mindenütt szigoruan keresztül vitetett. A közigazgatás egyéb ágainál fontosabb mozzanatok elő nem fordultak.

A kir. tanfelügyelő jelentette, hogy a m. hó 3-án a pereseni áll. elemi népiskola zárkóleteli ünnepét tartotta meg, 16-án pedig Kacsokovics Mihály min. titkárral, aki egyszersmind a tanfelügyelő-séget is vizsgálta, a zilahi iskolák egy részét látogatta meg. Az ügymenetből megemlítette, hogy a tankerületbeli s a min. számvevőség felügyelete s ellenőrzése alá tartozó összes alapokról s alapítványokról kimutatás készített. — A vallás- és közokt. miniszter a gazdasági ismétli iskolákról a f. évi november 1-ig jelentés tételét rendelve el, oly helyeken, ahol képzett tanítók vannak, az ismétli iskola felállítását elrendeltetett. — Az ezeréves ünnepéről szóló törvénycikk keretbe foglalás végett, továbbá Magyarország külön címerének s a magyar korona országai egyesített címerének példányfűzetét az összes állami és közs. iskoláknak megküldettek.

A kir. pénzügyigazgató jelentése szerint a 638,842 frt 49 kr. áll. egy. adótarozásból a m. hó végéig 296,880 frt 32 kr. folyt be s 341,962 frt 17 kr. maradt hátralékban. A f. évi befizetés a m. év hasonló időszakához viszonyítva 12,039 frt 23 krral kedvezőtlenebb. A 14,912 frt 05 k. hadmentességü dijból 4446 frt

10 k. fizettetett be s 10,465 frt 95 kr. maradt hátralékban. A f. évi befizetés a m. évinél 490 frt 64 krral kedvezőtlenebb. — Fogyasztási adóban 34,131 frt 69 kr., illetékekben 6494 frt 18 k. folyt be. — Ideiglenes házadó-mentesség 13 házra, 27 lakrészre engedélyeztetett.

A kir. államépítészeti hivatal jelentette, hogy úgy az állami, mint törvényhatósági közutak jó karban vannak s az azokon engedélyezett szállítások és építkezések kevés kivétellel befejeztettek. A kereskedelmi miniszterium kiküldöttje, Brenner Vilmos műszaki tanácsos majdnem az összes törvényhatósági utakat beutazta, az ezelőtt épített s jelenlegi építés alatt levő műtárgyakat megvizsgálta, valamint az utak műszaki kezelését is alapos bírálat alá vette s a tapasztaltak fölött teljes meglegedését nyilvánította.

A kir. ügyész jelentése szerint a zilahi kir. központi fogházban a m. hó végén 39 férfi és 9 nő volt letartóztatva; szeptember hó folyamán 23 férfi és 6 nő szabadult ki. Kiszolgáltattak a raboknak 1312 egészséges étadagot, a melyért a vállalkozóknak 168 frt 11 k. fizettek ki. Teljesítettek a rabok 65 díjazatlan és 706 díjazott napszámot, az utóbbiakért a kincstár részére 38 frt 33 k. a rabmunkások részére 36 frt 80 k. folyt be.

A várm. főorvos jelentése szerint közegészségi állapotaink az előző hónaphoz viszonyítva javultak, a mennyiben a váltóház esetek s a fertőző és egyéb betegségek száma tetemesen apadt. — Gyógykezeltetett összesen 1020 beteg, ezek közt 469 két éven alul. Ingyen gyógygyalt 48 beteg kapott. — A leggyakrabban észlelt betegségek a váltóházak s az ezeket kísérő emésztő szervi bajok, továbbá a vörheny és csuzos, idegzsúbas bántalmak voltak. Előfordult: a vörheny, Menyőben, Sz.-Ujlakon, Cigányiban, Panitban, Karikán és Zilahon 46 esetben; meggyógyult 18, meghalt 19, ápolás alatt maradt 13 beteg. Hökhurut Felső-Széken, Náprádon 35 esetben, meggyógyult 27, meghalt 1, ápolás alatt maradt 7 beteg. Hasi hagymáz Menyőben, Zsibón és Zilahon 4 esetben; meggyógyult 2, ápolás alatt maradt 2 beteg. — Védhimlővel beoltatott 1254, újra oltatott 818 gyermek. Az oltás eredménye kitűnő (100%). — Boncolat 2, hullaszemle 6 esetben foganatosított. Orvosi látletel kiállított könnyű testi sérülésről 64, súlyos testi sérülésről 8 esetben. — A köztisztaság általában kielégítő volt, az iskolák azonban nagy részben nem feleltek meg az egészségi kívánalmaknak. Égető szükségé vált Zilahon a köztemető rendezése. — A vármegyei közokt. szep-temberi betegforgalma következő volt. Augusztus végével bent maradt 61 férfi, 46 nő = 107, szeptemberben fölvetetett 51 férfi, 26 nő = 77, összesen 112 férfi, 72 nő = 184; szeptemberben kibocsátott 72 férfi, 33 nő = 105, szeptember végén maradt 40 férfi, 39 nő = 79. Kibocsátott gyógyultan 77, javultan 12, gyógyulatlan 8, meghalt 8 beteg. Ápolási napok száma 3015, napi beteg-átlag 100 k.

A vármegyei központi árvaszék szeptember havi tevékenysége következő volt. I. A feldolgozást illetőleg: augusztus végével hátralékban maradt 338 darab, szeptemberben érkezett 1172 darab,

összesen 1510 darab; szeptemberben elintéztetett 1314 darab, szeptember végével hátralékban maradt 169 darab. II. Az iroda tevékenysége: augusztus végével hátralékban maradt 192, szeptemberben irodára érkezett 1314 darab, összesen 1506 drab; szeptemberben leiratott és kiadványoztatott 1264 darab, szeptember végével hátralékban maradt 242 darab.

A bizottság minden jelentéseket tudomásul vette.

A vármegyei t. főügyésznek a sz.-somlyói kisdóvodaival vagyonnak a város által való átvétele s az ingatlanjog tulajdonjogának korlátozására a város részéről kiállított Kötelező Nyilatkozat ügyében előterjesztet véleményére kimondotta a bizottság, hogy: figyelemmel a t. főügyési véleményre, mely szerint Sz.-Somlyó város részéről a vallás- és közokt. m. kir. miniszter 11260—896. sz. rendeletében a sz.-somlyói óvodai alapot illetett, Sz.-Somlyó város által tulajdonjoggal átvett ingatlanoknak a város által megtarthatása feltételül megszabott követelményekről kiállított kötelező nyilatkozat a város törzsvagyonára, — mert a volt óvodai alapvagyon ma már ennek tekintendő — terhes szerződést képezvén, arra nézve az 1896. XXII. t.-c. 110. és 113. §§-aiban előírt eljárás foganatosítandó, — ugyanezen törvény 24 §. e) pontja rendelkezésehez a törvényhatósági jóváhagyás kiegészítendő, tehát ezek foganatosítása végett a kötelező nyilatkozat Sz.-Somlyó város polgármesterének visszavárolag kiadandó, — utasítja a polgármestert, mikép a fentiekben megjelölt eljárás betartásával gondoskodjék a kérdéses kötelező nyilatkozat tárgyalásáról törvényhatósági jóváhagyással ellátásáról.

A vallás- és közokt. miniszternek f. évi 59,767. sz. azon leiratára, melyben értesíti a bizottságot, hogy a Pecsely községben szervezendő közs. elemi népiskola tanítóját általán-összeggel nem segélyezheti, elhatározta bizottságunk, hogy tekintettel arra, mikép a községben az egy tantermű felekezeti iskolába be nem férő tankötelesek számára egy közs. iskolára szükség van, újból fölír a 62,276—896. sz. rendelettel kilátásba helyezett állami segély engedélyezése iránt.

Az ördögkúti ref. egyházközségnek a tanítói fizetés kiegészítése iránt beadott kérvényét bizottságunk pártolólág fölterjesztini mondogta ki.

A tasnádi járás főszolgabírójának a m. kir. posta- és távirda-igazgatóság 5356. sz. s a Nagy-Pacal és Tasnád közt fennálló postáját felhagyása tárgyában kelt átiratára vonatkozó jelentését illetőleg kimondotta a bizottság, hogy miután Nagy-Pacal és Tasnád között jelenben fennálló postáját fenntartását a közérdek megkívánja, de mert köztudomás szerint a margittai-nagy-pacali út sem jobb, mint a tasnád-nagy-pacali út, a távolság-különbség (7 km.) pedig nem oly jelentékeny, hogy ezen beosztás megszüntetését szükségessé tenné, — s tekintve, hogy kilátásba helyezett, mikép a kolozsvár—zilahi—varsolci th. közut legközelebb államosíthatni fog, mely esetben a tasnád-nagy-pacali utszaknak a th. közutak közé való fölvétele és kiépítése iránt a szükséges intézkedések meg fognak tétetni, — a Nagy-Pacal és Tasnád kö-

soknak veszedelmes példája a birodalom el veszése a jövő kor károztató bírálatára elég rémisztő szóval bizonyítja, hogy fejedelem valamint nem tehet vétkesebb dolgot mint a törvény megtapadását úgy magára nézve is szerencsétlenebb s veszedelmesebb tette annál nem lehet. Ha nem az udvariaknak való tetszés kívánóságától, hanem a fejedelem erkölcsi s lelki haszna fenntartásának hű óhajásától vezérelve, mindenki óvna magát a parantsott törvénytelenséget teljesíteni, s az által jó fejedelmét a törvénytelenül cselekvés rut szennytől menteni kívánná, bizonyos következtetése lenne, hogy ezzel a fejedelem figyelemességét tétetvén ön maga vizsgálná meg a dolgot ki meríteni a rejtett okokat, kétségen kívül a törvény útjára lépne, mert jó és bölcs fejedelem, valódi méltósággal s biztosan csak ezen járhat. — Ezen tekintetből lelki meggyőződés (újra is mondom) az: hogy hiven tisztelt királyunkhoz, azon igaz hűségemet, — mely (hogy ha olyan szomorú választás adja magát elő) kedvetlenségétől félni nem tud, de neki ártani retteg azzal bizonyítom leginkább, ha azt igyekszem eltávoztatni, hogy nevében törvénytelenség végbe ne menjen. — Mint hazafi tudom én azt: hogy a fejedelemnek fegyverrel s erővel ellent állás belüli Jus már 687-be a 4-ik art. által M. országon s utóbb nálunk is eltöröltetett; de azt is tudom: hogy nagy a különbség active s positive ellent állani

vagy pedig negative nem cselekvőleg eltávoztatni a helytelenség s törvénytelenség végbe vitelét; ezen utolsó juss nem csak hogy abrogálva nincsen, de soha nem is abrogáltathatik; vele született jussa az az embernek, hogy a helytelen, s igazságtalanság végbe vitelét igyekezzon akadályoztatni. Tsak törvényes parancsolat kötelez hazafit, ami törvénytelen az nem kötelező, mert az avval ellenkező törvény az ellenkezőre már lekötelezte. Másfelől pedig azt is tudom hogy egészen más a fejedelem tulajdon akaratajának állani ellent és más, így ily helytelenség gátolni, mely az országot terhelve, az ország ellenmondásai ellenére, helytelen utakon kezdődött hibásan folyt, — most bizonyosan nem a jó király nyilvános kívánságából történik; — hiszem én ezt s örökké is fogom hinni, mert felségstetésnek tartanám azt tudva s akarva rontani, de hogy is lehetne azt csak képzelné is kívált a mostani időbe, midőn ő felsége minden ki nyilatkoztatásiba örökké azt vallja, hogy a törvény meg tartása előtte legszentebb.

Mint földes ur legszentebb tisztetnek tartom azon szegény embereket, kiket a sors kétségen felül inkább nekem mint nekik kedvezőleg kötött velem egybe, mentől többtől menteni, azon terhek csoportjai közül, melyek, görnyedő vállaitak nyomják. Szegényeket oly sok terheli: a mi helyhezettek és törvényes állások szükséges következtetése, hogy az

ugyis nagyon nehezített mérő serpenyőbe törvényes tartozásaiknak, még más szükség felett s törvény ellen való terhert csak egy követinyit is vetni, éppen oly lelketlen vétek, mint annak megakadályoztatásán nem igyekezni.

Kérjék a törvény és király magok oltalmára önnön véretem, lelkes örömmel hagyom azt érettek folyni. — Kivánják vagyonomat, ám füstölőjőnn annak utolsó maradványa is hűségem nekik szánt oltárán; de hogy szegény parasztjaim, kiknek vére verejtéke táplál, kik minden köz terhet helyettem visznek, törvény parancsából fizetnek véreket adják, hogy ezen rongált nép mondom, még olyannal is terheltesen, a mire szükség nincs, a mivel nem tartozik, — hogy csendesesen nézzem, ily ok és helyes tartozás nélkül miként zavarják meg jámbor csendességeket, hogy hurcolják el fiaikat a vérség szent köteleit elszagatva karjaik közül, s ezen bünteléneknek lássam azon karjaikat, mint gonosztevőknek vagy martyroknak hátokra kötözve, melyeknek ereje a mi táplálásunkra a köz terhek vitelére s a haza oltalmára vagyon elszánnal Nem barátom ezt nem tehetem. Ha felelet kell felelek, ha szenvedni kell szenvedek én; de törvénytelenséget, helytelenséget s keserű szenvedést rajtok történnelöttem végbe menni, ily móddal, mire a törvény just nem ad, most midőn a békesség több Esztendei fojta azt szükségessé nem teszi, ezt nem engadem.

Kedves barátom, hosszas levél, de midőn az érzés és szív szől, nem könnyen áll meg a penna.

A Sz: Birák által a birók bé lévén hozzád parancsolva kértek hogy irjak neked, félvén a reájok háromlandó büntetéstől. Ujra is irom hogy valójában ezen Birók teljességgel nem hibások, azért meg vagyok benne győződve, hogy őket nem is fogod ártatlan létekre megbüntetni. Ha birák ily alkalommal földes Uroknak előre jelentést tesznek, azt hibának teljességgel el nem ismerem; sőt kötelezőségeket, ezt a közelebbi m. országgyűlés is a történet Tyrók adásakor elhatározta; — de meg ezt sem mindegyik helységembeli bíró tette: nem is volt szükség hogy előre jelentés, mert nem tudom mi módon ezen katona fogás híre már előre úgy el volt terjedve, hogy a fogdosásra határozott éjjel előtt 8 vagy 9 nappal a karikai legények ide bejöttek s beszélték hogy lesz, és mikor lesz ezen ember vadászat. Reméllem már kezded már eddig jól vagy. A rettentő rossz ut még eddig nem engedé hogy Zilahra be menjek, de nem sokára reméllem meg látogathatlak.

Édes anyám szívesen köszönt feleségeddel együtt, kinek én kezeit csókolom. Barátságodba ajánlott maradok

barátod

Wesselényi Miklós.

zött jelenben fennálló postáját fentartása iránt a nagy-váradi posta és távirda igazgatóságához átiratot intéz.

Ifj. br. Wesselényi Miklós és társainak a sz.-csehi főszolgabíró 9752. sz. véleményes jelentésével beterjesztett ama kérelmére, hogy A.-Szopor, Hadad és Sz.-Cseh között posta- és távir dai összeköttetés létesíttessék, elhatározta bizottságunk, hogy — tekintettel arra, mikép Bogdánd és Hadad között az út már ki van építve és minden időszakban járható, — tekintve továbbá, hogy a jelenlegi kedvezőtlen postai összeköttetés mellett Bogdánd és környéke a posta küldeményeket csak 5—5 nap múlva kapja meg — a m. kir. posta- és távir da-igazgatóságot nemcsak postáját, hanem távir dai összeköttetés létesítése iránt is megkeresi.

Felker Lajos és állítólagos társainak a zilahi I. temetkezést segélyező társulat főigazgató választása ellen benyújtott felebbezését elutasító alispáni intézkedés megváltoztatása iránt beadott újabb felebbezését — tekintettel az említett alispáni határozatnak az első felebbezést elutasító indokára, mely szerint felebbező a megválasztott főigazgató megbízhatóságára és nem feddhetetlen jellemére vonatkozó állításait mivel sem igazolta s azt sem állította, hogy a választásnál az alapszabályok megsértettek volna — a bizottság az alispáni határozat jóváhagyásával elutasította.

A m. kir. belügyminiszternek a folyó évi aratás kedvezőtlen eredményeire való tekintettel a kisebb birtokosok és munkások érdekeinek megóvása céljából f. évi 3622. eln. sz. a. kibocsátott azon körrendeletét, mely szerint: ne hogy a hitelt kereső közönség megszorultságát egyesek a törvény által meg nem engedett módon hihasználhassák, — a kisebb gazdák és mezei munkások érdekében szükséges, hogy a hatóságok az 1883. XHV. t.-c. rendelkezéseinek végrehajtására ezuttal különös gondot fordítsanak; a hitelezési üzletviszonyokat, az alsóbb néposztály körében folyton éber figyelemmel kísérjék, az e téren előforduló minden jelentősebb mozzanatról a közig. bizottságot pontosan tájékoztassák, és ha bármely jelenségek az uzsora elharapozására mutatnának, az idézett törvény értelmében járjanak el, a bizottság tudomásvétel s megfelelő eljárás és ellenőrzés végett az alispánnal, az összes főszolgabírákkal és polgármesterekkel közölni határozta, elvárván egyfelől azt, hogy az idézett t.-c. rendelkezéseire ezuttal különös gondot fordítanak s amennyiben visszaéléseket tapasztalának, arról haladéknélkül jelentést tesznek, — másfelől, hogy a hitel- és üzletviszonyok körében netalán tapasztalando visszaélések ellen a visszaéléseket saját hatáskörükben megteendik.

A fentebb előadott ügyeken kívül még egy áll. adótörlesztésekre, kivételes nőülésekre vonatkozó kérelmek, kihágási és illetőségi ügyekben beadott felebbezések vétettek tárgyalás alá, minek végeztével báró főispán az ülést déli 12¹/₂ órakor bezárta.

„Szilágy“

A bortörvény végrehajtása.

Sok csapás érte a gazdákat az utóbbi időkben, de annyit a gazdaság egyik ága sem szenvedett, mint a szőlőművelés. A fillokszera után csakhamar jött a peronoszpóra, melyeknek szőlőinkben véghez vitt nagy arányú pusztításai a hazai bortermés mennyiségét az azelőttinek körülbelül egy negyed részére apaszották le s ezekhez járultak még a műborgyártóknak a borhamisítással üzőt visszaélései is, a melyek még ennek a kevés bortermésünknek illő áron való értékesítését is csaknem lehetetlenné tették.

Pedig ha valaha, úgy leginkább a mai viszonyok közt van szükségük a szőlőgazdáknak jó borárakra, mert tudvalevő dolog, hogy a fillokszera és a peronoszpóra ellen való védekezés, illetőleg az elpusztult szőlők fölújítása tetemes költségekkel jár.

Van ugyan már törvényünk a mesterséges borok készítésének és forgalomba hozásának eltiltásáról (1893. XXIII. t.-c.), de ennek a gyakorlatban még nem sok hasznát látjuk, mert a borhamisítással üzőt visszaélések még ma is napirenden vannak és érzékenyen sértik nemcsak a bortermelőket, de a tisztességes borkereskedőknek és a fogyasztóközönségnek érdekét is.

Csak elismeréssel fogadhatjuk tehát a földmívelési ügyi és kereskedelmi ügyi minisztereknek azokat az intézkedéseit, a melyekkel a bortörvénynek teljes szigorral való végrehajtását vették célba. Az e célból f. évi aug. hó 23-án kibocsátott

uj miniszteri rendelet a régi végrehajtási rendelethez képest sok irányban szigorítást és az eddigi tapasztalásokon alapuló számos szükséges módosítást tartalmaz.

A tapasztalás azt mutatta, hogy a legtöbb visszaélés a már kipróbált szőlőtörkőly fölhasználásával történt, melyet egyes nagy borkereskedők potom áron nagy mennyiségben vásároltak össze a szőlősgazdáktól s abból vízzel és más anyagok hozzáadásával nagyban gyártották a műborokat. Ezeket azután leginkább olcsó olasz borokkal vegyítve, természetes magyar bor gyanánt hozták forgalomba s ez által egyrészt lenyomták a valódi borok árát, másrészt pedig boraink jó hírnevét rontották.

Az új rendelet egyik legfőbb célja oda irányul, hogy az ilyen borhamisításoknak gátot vessen, a mennyiben a törkőlybor készítését, raktározását és forgalomba hozatalát szigorú korlátozásoknak veti alá. Az új rendelet szerint ugyanis a törkőlybor készítése csak egészséges és friss törkőlyből, továbbá csak a törkőly kipróbálása után három napon belül és csakis házilag van megengedve, ellenben a törkőlyből iparszerűleg nagyban, valamint általában a három napon túl előállított borhoz hasonló italok mesterséges bornak tekintetnek; továbbá a törkőlybornak természetes borral való keverése ugyszintén a törkőlybor készítésénél mazsolaszőlő használata is tiltva van, mert a cél az, hogy a törkőlybor mindig megtartsa jellegét és ne legyen ösztetvesztető a természetes borral. E célból a törkőlybort tartalmazó hordóknak, palackoknak, vagy más edényeknek is mind a pincékben, raktárakban, mind pedig az elárusító helyiségekben, vendéglőkben stb. törkőlybor jelzéssel kell ellátva lennie.

A borseprőből vízzel borhoz hasonló italt készíteni tilos.

A természetes mustba, vagy borba vizet keverni, továbbá a természetes must és bor, valamint a törkőlybor kezelésénél glicerint, saccharint, salicilsavat, kátrányfestéket vagy bármi más vörös borfestő anyagot, tamarindakivonatot, szagosító olajokat és zamatosító kivonatokat, használni föltétlenül tiltva van.

A tokaji borokra nézve a végrehajtási rendelet kivételes intézkedéseket tesz, a mennyiben még azoknak cukrozását sem engedi meg; eme borok kezelésénél továbbá a külföldi mazsola szőlő használata is el van tiltva.

Olasz bort vagy általában külföldi bort tilos magyar gyanánt forgalomba hozni.

Külföldi természetes borokat szabad ugyan hazai borral keverni, de a keverék csak abban az esetben hozható forgalomba magyar bor gyanánt, ha az egész bormennyiségnek, a hozzá kevert külföldi bor legföljebb csak 25 százalékát teszi s ha a keverék a magyar jellegének megfelelő.

A hirneves borvidékeken termett hegyi borok védelme céljából az új rendeletben olyan intézkedés foglaltatik, hogy valamely borvidéki elnevezés alatt csak az illető borvidékre beosztott geográfiai területen levő hegyi borok hozhatók forgalomba s nem egyszersmind a sík területeken termett homoki vagy kerti borok is.

A mi már a törvény végrehajtásának a foganatosítását illeti, e tekintetben a rendelet részletes és szigorú utasításokat ad az illetékes hatóságoknak; feladatukká teszi, hogy a boreladással vagy kimérésrel foglalkozó kereskedőket, illetőleg vendéglősöket és korcsmárosokat folytonosan, a bortermelőket pedig különösen a szüret alkalmával, s az ezt követő időszakban figyelemmel kísérjék, s azonban a pincékben, raktárakban, és elárusító helyiségekben, a hol eladásra szánt borok vannak, időnként váratlan ellenőrzési szemléket tartsanak. Az ellenőrzési teendőkkel ezenkívül a pénzügyi hatóságok és közegek is meg vannak bízva.

A bortörvény által tiltott cselekmények kiderítése körül azonban legtöbbet az egész országban, főszolgabírói járasként szervezendő borellenőrző bizottságok működésétől várhatunk, melyeknek az a feladatuk, hogy a bortermelés és borforgalmi viszonyokat állandóan éber figyelemmel kísérjék s ha a bortörvénybe ütköző visszaéléseknek jönnek tudomására, vagy ha e tekintetben alapos gyanujuk támad, arról a hatóságot a kihágási eljárás megindítása végett azonnal értesítsék. A borellenőrző bizottságnak fontos szerepet biztosít az új rendelet a kihágási eljárás folyama alatt is, a mennyiben ez a bizottság vagy annak bármely tagja jelen lehet a panaszolt pincéjében tartandó helyszíni szemlénél, valamint a későbbi tárgyalásoknál is s az el-

járó hatóság mindig köteles figyelembe venni azokat a körülményeket, melyekre figyelmét a borellenőrző bizottság tagjai felhívják.

A borellenőrző bizottságok úgy tekintetnek, mint az 1893. XXIII. t. cikkbe ütköző kihágások által jogaikban sértett érdekkör állandó képviselői, ennél fogva az eme kihágási ügyekben hozott ítéletek az illetékes borellenőrző bizottsággal mindig írásban közlendők s ha a bizottság ez I. vagy II. foku ítéleteket nem találja elég szigoruaknak, joga van ez ellen fölebbezni.

Ha a borellenőrző bizottságok tagjai helyesen lesznek megválasztva, e bizottságok működésében lesz egyik legnagyobb garanciája a bortörvény sikeres végrehajtásának.

Szilágyvármegye területére nyolc borellenőrző bizottság alakított, melyek névsorát lapunk előbbi számában közöltük. E bizottság működése elé bizalommal tekintünk s reméljük, hogy az a nagy igyekezet melyel különösen Szilágy-Somlyó s környékén a közelebbi időkben a csinált bor gyártásnak és műbor elárusítással neki estek volt, alaposan meg fog csappanni, s a megindult szőlőfelújítási mozgalom a borellenőrző bizottság működésében hatalmas istápolóra fog találni.

Nagyon téves és helytelen az a fölfogás, melyet a borellenőrző bizottságok ellen némelyek fölhozta, mintha a borhamisítással üzőt visszaéléseknek és csalásoknak a följelentése nem volna tisztességes emberekhez méltó dolog. Sőt inkább a közügy érdekében minden tisztességes embernek morális kötelessége leplezni a hamisítót, mert ha ezeket ki-méli, a tisztességes embereknek okoz kárt. — A hol ilyen fontos közigazdasági érdekek védelméről van szó, ott nincs helye a kiméletnek, mert az egyenlő lenne a bűnpalástolással.

Különfélék.

— **Eljegyzés.** Dr. Kaizler György, vármegyéfnök közszeretben álló ifjú alispánja f. hó 9-én jegyezte el Kiszely Tibor kir. kuriai bíró kedves, szép leányát. Andrást.

— **Iskolai ünnep.** A helybeli r. k. püsp. gimnázium f. hó 31-én délelőtt 11 órakor a gimnázium tornacsarnokában iskolai ünnepet rendez. Alkalmat nyújt ezen ünnep megtartására Őcs. és apostoli kir. Felsőgének azon kézírata, mely az ezer éves magyar állam történetének kiválóbb alakjait a művészet alkotásaival örökölteti meg az utókor számára. Az ünnepség részletes műsorát lapunk jövő heti számában fogjuk közölni.

— **Az E. M. K. E. új elnöke.** A fővárosi lapokból olvassuk, hogy az Emke elnökségre az illetékes körök Wesselényi Miklós bárót, vármegyéfnök közszeretben álló főispánját szemelték ki. A diszes elnöki szék betöltésénél annyi különböző szempontok jönnek tekintetbe, hogy mi se találunk arra egyénileg, jellem és tehetség dolgában egyaránt kiváló főispánunknál alkalmasabb embert az Emke elnöki székére. Ugy erős hazafias érzése, mint a közügyek szolgálatában régóta ismeretes önzetlensége, úgy is mint az erdélyi arisztokraciának egyik kiváló tagja, egyként méltó lenne ő eme nagy munkaerőt és széles látkört igénylő állásra. A kérdés csupán az lehet, hogy sokoldalú elfoglaltsága mellett vállalkozhatna-e erre a terhes állásra.

— **Egyházi gyűlés.** A szilágy-szolnoki ev. ref. egyházmegye folyó hó 27-én délelőtt 10 órakor Sz.-Somlyón, a lelkesi iroda helyiségében — a konventi segély kérvények ellátása tárgyában — tanácsulést tart.

— **Diszes esküvő.** F. hó 19-én esküdött örök hűséget dr. Veress Sándor Szilágyvármegye első aljegyzője, tb. főjegyző Bölöni Erzsike kisasszonynak, Bölöni Sándor ügyvéd, lapunk szerkesztője szép és kedves leányának. A násznép hosszú kocsisorban először a városházához ment, a hol az állami anyakönyvvezetői tisztet betöltő Gencsy Sándor polgármester végezte a törvényes formák szerint a polgári házasságkötést. Innen a diszes násznép az ev. ref. templomba ment, hol Zoványi Jenő tiszaföldvári ev. ref. lelkész, a menyasszony unokabátyja, ki mint jeles egyházi író is ismeretes, költői szép beszéd mellett adta össze az ifjú párt. Nászasszonyok Vincze Ödön, özv. Ajtai Albertné, Szénássy Zoltánné és Ajtai Endréné, násznagyok pedig: Vincze Ödön kémeri ev. ref. lelkész, Bölöni Bálint tasnádi főszolgabíró, Szénássy Zoltán zilahi takarékpénztári könyvvezető és Ajtai Endre vármegyei pénztári ellenőr; koszorú leányok: Récsény Berta, Tarpay Irénke, Klausz Katicza, Halliarszky Mariska és Szénássy Margit kisasszonyok, vőfélyek: Török Ist-

ván vármegyei főjegyző, Halliarszky Aladár dr., Récsény Endre, Veress Lajos és Virág Endre voltak. Az esketési szertartás után a menyasszony szülei házá-nál gazdag lakodalmi ebéd volt, mely alkalommal Vincze Ödön, Török István főjegyző, Szénássy Miklós kir. közjegyző, Bölöni Bálint, Gencsy Sándor, Gáspár István és Faragó Sándor ügyvéd, mondottak felköszöntőket az ifjú párra és az öröm szülékre. Lapunk egyik munkatársa pedig a menyasszonyhoz humoros verset intézett, melyet a társaságban egy szép asz, szony általános derűltséget kelte olvasott föl. Az ifjú pár a lakodalmi ebéd után a férj lakhelyére Zilahra utazott el. A lapunk szerkesztőjének családját oly közvetlen közletről érintő örömmünnephez mi szívből gratulálunk és osztozunk mind ama jó kívánságokban, a melyeket újságunk belmunkatársa, mint házi poétánk megírt és a melyet, mint külön ez alkalomra készült versezetét lapunk más helyén közlünk.

— **Városi közgyűlés** lesz f. hó 23-án. A közgyűlés harminchat pontból álló tárgysorozatot lapunk más helyén közöljük. A közgyűlésnek igen érdekes tárgyai lesznek, kivált képpen a Lobogó vendéglő ügyében hozandó határozat országgyűlési képviselőnk válasza elé tekinthetünk nagy érdeklődéssel, a mely válasz, mint tudjuk a legkellemesebb benyomást fogja kelteni városunk lakosságánál. Egyelőre azonban többet mi sem árulhatunk el; de kiszivárgott hírek szerint nem sok idő választ el minket attól, hogy városunkban a régi vármegyei ház telkén roskadozó bírósági épület helyén egy diszes palota alapkövét fogják nagy ünnepséggel letenni. Ezuttal töltetik be a két üresedésbe lévő irnoki állást is, melyekre hir szerint Frits József volt kir. törvényszéki irodatiszt, Kozsa József és Farkas Károly díjnokok pályáztak.

— **Kinevezés.** Vármegyéfnök főispánja az üresedésben volt zsihai utmesteri állásra Székely Sándort, m. kir. 21-ik honvéd gyalogezredbeli számvevő őrmestert nevezte ki.

— **Új temetkezési egyület elnök.** F. hó 17-én a helybeli temetkezési egyület közgyűlést tartott, mely alkalommal elnökké Szénássy Miklós kir. közjegyzőt választották meg. Az új elnök az állásával járó évi 50 frt tiszteletdíjról az egyület szegényebb sorsu tagjai javára lemondott.

— **Tanítói közgyűlés.** A szilágyvármegyei tanítótestület évi rendes közgyűlését f. hó 26-án és 27-én tartja városunkban. A meghívó Plósz Gyula elnök és Lázár Gábor főjegyző aláírásával minden tanügybarátnak megküldve lett. A gazdag program a színházban lefolyandó közgyűlés érdekességéhez mindenesetre hozzá fog járulni. A közgyűlés első napján este 7 órakor kezdődőleg Páskuj István vendéglőjében 3 koronás terítékű vacsora lesz, melyre nem tanítók is szívesen láttatnak.

— **A sertésvész,** mely miatt f. é. augusztus hó 3-ától kezdve városunk állandóan zárlat alatt állott megszűnt, a végjelentést a kapitányság beterjesztette s Oberhoffer József kerületi állami állatorvos f. hó 19-én a helyszínére kiszárván, a fertőtlenítés alapos keresztülviteléről személyesen is meggyőződött s így megtétt az intézkedés a rendőrkapitányi hivatal részéről is arra nézve, hogy a zárlat azonnal feloldassék. Ugy hisszük, hogy buzgó fiatal alispánunk intézkedése, mire e sorok napvilágot látnak, a zárlat feloldására nézve már itt leend s városunk közönsége egy nagy lidércnyomástól szabadul meg, mikor sertésvásárai ismét megnyílhatnak. Erről különben a város közönségét rendőrségünk dobszó és falragasz útján fogja értesíteni.

— **Rémhir.** Az a hir járta be városunkat, hogy az iskolás gyermekek között a hasi hagymák kiütött és máris nagy számban vannak betegülési esetek. Mi kételkedéssel fogadtuk a rémhirt, de utánna járva a dolognak meggyőződünk a rémhir szomorú valóságáról. Eddig Acsádi Emma, Ujfalvi Erzsé és Nagy Anna nevű gyermekek vannak betegek-ként bejelentve. Ajánljuk a hatóságot figyelmébe az iskolák azonnali elzárását, mert a járvány terjedésének megátalására ez a legsürgősebb és hathatósabb teendő, a szülőket pedig figyelmeztetjük, hogy gyermekeiknek betegülési eseteinél a legnagyobb körültekintést tanúsítsák, óvják azokat a meghűléstől és a rosz ivóviztől.

— **Zárlat feloldás.** Lapunkban más helyen megemlékeztünk arról, hogy a sertésvész városunkban megszűnt és a fertőtlenítés befejezést nyert. Illetékes helyről nyert sürgőnyi értesítés folytán közölhetjük, hogy vármegyéfnök alispánja a zárlatot feloldotta s a rendőrkapitányság külön hirdetménynyel adja tudtul, hogy sertésvásáraink f. hó 22-étől kezdve megnyílnak.

Hirdetések.

Eladó oltványok.

Őszi szállításra alma, körte oltványok 2, 3, 4 évesek, darabonként 10, 15, 20 kr. minőség szerint, helyben; készlet 3000 darab. Készlet október 15-től.

2, 3 éves alma magonc, darabonként 3 kr.

Egy éves gyökerező RIPARIA, YORK MADEIRA, száza 2 frt; készlet 5000 darab.

Ippon, u. p. Zovány.

Bene Ambrus,

3-4 áll. tanító.

Országos vásár

Margittán (Biharmegye.)

1897. nov. 3-án baromvás.

" 4-én "

" 1-2 " 5-én kirakóvás.

szok legnépszerűbb vigjátékírójának egy kedves darabját. A hazugot fordította le Radó Antal (347-349. sz.) Delphit regénye, Odette házassága (350-52.) egyike az olvasottabb francia könyveknek, melyet finom lélektani rajza avat érdekessé. Taylor pompás vigjátékát Barátság (353. sz.) Csiki Gergely ültette át. Sok gyönyörűséget fog találni a művelt olvasó Feuchtersleben könyvében. A lélek életrendjében, mely a tudós alaposságával, de a belletrista szellemességével deríti föl a lelki élet nyilvánulásait. Augier kitűnő vigjátéka Poirier ur veje (357-58.) és Gozlan szép novellája Három ara egy koronára (359.) a következő számai a tartalmas sorozatnak, melyet a finn Suonio poetikus könyve A hold regéi zár be. Az újabb sorozatban megjelentek: 361-366. szám. Orosz beszédek. A legkiválóbb orosz elbeszélők, mint Puskin, Turgenev, Gogol, Dosztojevszki kisebb munkáinak java van egybegyűjtve és Csorpy László gondallal fordította testes kötetben. 367-69. sz. Fáy András régi híres beszéde, Erzelgés és világ folyása, a harmincas évek kedvelt levélformájában. Azon érdekes történetek közül való, melyek az irodalmi izlés változásai közepette is megtartották nemcsak irodalmi becset, hanem vonzó voltukat is. A 370-74. sz. Levértől, az angol irodalom egyik legolvasottabb regényét, A viharban című közli György Aladár jó fordításában. A 375-77. számokban Legouvé E. magyar színpadokon is egykor nagy hatással adott Beatrix című színművét kapjuk. Jelenetjél telvél hatásos részletekkel, melyek olvasva is érdekesnek vallják a jönni színművet. A 378-80. számok arról győznek meg, hogy Csiky Gergelyben nemcsak jeles színműíró volt, hanem kiűnő elbeszélő is. Az első és második jól megalkotott, igen érdekes elbeszélés, 381-85. sz. Malot, Hector, a legkiválóbb regényírók egyikének híres regényét, Pompon-t tartalmazza, mely nemcsak meséjéről fogva érdekes, hanem a benne nyilatkozó jeles írói tulajdonságokért is. Bercezik Árpád kedves népszínműve, Az igmándi kispap 386-87. sz. a magyar falusi élet derűs világából egy élettel, szingazdag kép. Kisfaludy Károly Pártutók-je 388-89. sz. minden idők legjobb magyar életképei közül való, míg Gyulai Pál költői elbeszélése, Szilágyi és Hajmási régi mondáink egyik legszebbjének érdekes új formában, költői szépségekkel gazdag feldolgozása. Saint-Pierre világhírű elbeszélése Pál és Virginia 390-92. sz. nem elégszer jelenhetik meg, hogy újra meg újra ne gyönyörködtessen érzelmese meséjével. Kemény Zsigmond publicisztikai dolgozataiból igen érdekes kötetet gyűjt egybe Gyulai Pál az Élet és irodalom-ban 393-94. sz. kritikákat és tanulmányokat a széptan köréből. Petőfi Sándor Beszései 395-96. sz. a költő ragyogó tehetségének csillogó törmelékei. Végül Le Sage klasszikus regénye, A sánta ördög, 397-400. sz. mélyreható szatirájával egy egész korszak képét örökíti meg. Ha még megemlítjük, hogy egy-egy száma 10 kr. elléggé ajánltuk a Gyulai Pál gondosan szerkesztett kitűnő vállalatát.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓTULAJDONOS:

BÖLÖNI SÁNDOR.

I. MAGYAR KIRÁLYI SZABADALMAZOTT OSZTÁLY SORSJÁTÉK. Huzás november hó 11-én.

A magyar kir. osztálysorsjáték 50,000 nyereeményének jegyzéke.

A legnagyobb nyereemény a játék-terv 9. §. szerint

1.000,000 korona.
Egy millió

A nyereemények különleges beosztása a következő:

Nyereemények	Korona
1 á	600,000
1 "	400,000
1 "	200,000
2 "	100,000
1 "	90,000
1 "	80,000
1 "	70,000
2 "	60,000
1 "	40,000
5 "	30,000
1 "	25,000
7 "	20,000
3 "	15,000
31 "	10,000
67 "	5,000
3 "	3,000
432 "	2,000
763 "	1,000
1238 "	500
90 "	300
31700 "	200
3900 "	170
4900 "	130
50 "	100
3900 "	80
2900 "	40

50000 nyereemény és jutalom 13.160,000 kor. összegben, mely 6 osztályban sorsolatik ki.

Az 1897. év február hó 27-iki törvény szerint a kis lutri megszűnik és ezen osztálysorsjáték által pótolatik. Németországban ezen nem sorsjátékok már száz év óta fennállanak és az illető sorsjegyek eladtak. Nálunk Magyarországon is emelkedik iránta az érdeklődés, mert a sorsjegyek legnagyobb része biztos kezben van. Nemokára ilyenek csak ráfizetéssel lesznek kaphatók. Azért ajánljuk, hogy a vétellel ne késünk.

A magyar osztály-sorsjáték áll:

100.000	és	50.000
eredeti sorsjegyekből		pénznyere-ményből.

A nyerési esélyek oly előnyösek, hogy az eddigi kis lutri, vagy egy igérvény vétele ezzel nem is hasonlítható össze. Ily előnyös esélyekkel szemben mindenki nyujtsa kezét a szerencsének viszonyaihoz képest.

Az összes 50,000 nyereemény a melléte álló nyereemény jegyzékből látható; ezen nyere-mények 6 részben lesznek kisorsolva és a nyerő sors-jegy készpénzben kifizetetik.

A sorsjegyek ára az első huzáshoz:

6 frt egy egész	eredeti sorsjegy,
3 " egy fél	" "
1.50 " egy negyed	" "
0.75 " egy nyolcad	" "

A huzások a fővárosi vigadó épületében nyilvánosan történnek a m. kir. kormány felügyelete alatt és egy kir. közjegyző előtt. A huzásnál mindenki jelen lehet.

Mi üzleteliségünkben elárusítjuk, vagy utánvételt, vagy az összeg postautalványnyal beküldése ellenében ajánlott levélben elküldjük az eredeti sorsjegyeket. Minden egyes vevő nevét azonnal feljegyezzük és vevőink minden egyes huzás után megkapják a kimerítő sorsolási jegyzéket.

Rendelvényeket a huzás napjáig november hó 11-ig fogadunk el.

Török A. és Társa

a magy. királyi szabad. osztály-sorsjáték főelárusítói,

BUDAPEST, Váci-Körut 4./P. szám.

3-3

Nyomatott Bölöni Sándor gyorssajtóján Szilágy-Somlyón 1897.

— **Vetőmagvak.** (Mauthner Ödön tudósítása.) Vörös lóhere. Az amerikai kinalatok folytatolag is sürögnek, azonban — dacára annak — hogy finom arankamentes amerikai áruért nem voltak az igények magasabbak 30 márkánál 50 kilónként, nem vetettek ügyet az ilyen eredetű magra. Magyar lóheréből e lefolyt héten több rendbeli, de nagyobbára kisebb tételek kinaltattak, mégis csak a jobb minőségűek kerültek a mult heti teljes árak mellett eladásra. Lucerna. Franciaországból némileg gyakoribb kinalatok érkeztek, míg ellenben Olaszország inkább tartózkodónak mutatkozik, lehet, hogy annak tulajdonítható ez, hogy magyar termései áruból eddigelé semmi sem lón kinalva. Külföldi jelentések szerint e cikk árfolyama szilárdan tartja magát; az amerikai idej minták rosszabbak a tavalyiaknál. Baltacinnnek volt kereslete és jó árak mellett volt elhelyezhető.

— **A legújabb reklám.** A párizsi boulevardoknak újabb szenzációjuk van. Eddigelé a boulevardokon sétáló közönség sokat kacagott azokon a kifogástalanul öltözött gentlemanokon, kik szép sorjában egymásután haladva az utcákon, kopasz fejükön kirdették ennek vagy annak az áru-cikknek kitűnőségét. Most már ezek a kimentek a divatból s helyüket elfoglalta — a fonográf. Egy finoman öltözött ur ül az egyik kávéház asztalánál. Zsebéből fekte kis dobozt vesz ki, melyet egy kulcsal felhuz s a doboz rikácsoló, zajban is messzire elhangzó hangon beszélni kezd. Elmondja egy tingle-tangl egész műsorát s végül a legdivatosabb kuplét el is énekl. Az első kísérlet kitűnően sikerült. A reklám fonográfának temérdek hallgatója akadt.

— **Aproságok.** Biciklisek közt. — Hallottad-e, hogy Jenő barátunk már egészen a biciklijéből el?

— Igazán, iparszerűen űzi a biciklizést?

— Ó, dehogyan — elzalogosítottal!

— **Más felfogás.** A bíró: Ön azt állítja, hogy még nem volt büntetve, pedig itt az olvasom, hogy a mult telet a börtönben töltötte.

A vádlott: Hát ez büntetés, bíró ur?

— **Rátóti rendelet.**

Nagy volt az éhség Rátóton. Kiboltatta tehát a bíró, hogy a pékek a jövőben, a szegény emberek kedvéért, legalább a régi zsemlyéket süssék nagyobbra.

— **Ó nem oly hiszékeny.**

Jackson angol tábornoknak egy ir szolgálja volt, a ki igen gyakran lerészegedett.

— **Márton, mondá neki egy alkalommal,** végre is el foglak kergetni; borzasztó dolgokat beszélnek rólad.

— **Ó, kedves tábornok ur,** felelt a szolgálbátrán, ha én mindazt elhinném, a mit a tábornok urról beszélnek, már rég élszöktem volna.

× **Figyelmeztetés.**

— **Örvendek,** hogy találkozom veled, kedves barátom, mert igen érdekes hírt akarok veled közölni, a jövő hó végén megházasodom . . . egy gyönyörű özvegy aszszonyt veszek el.

— **Vigyázz!** Az özvegyek szíve hasonlít az olyan szobákhoz, melyeknek valamelyik sarkában mindig talál az ember valamit, a mit az előbbi lakó hagyott ott.

— **Báti selyemszöveteket 35 krtól** 14 frt 65 krig méterenként — valamint fekete, fehér, színes Henneberg-selyem 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, csikos, kockázott, mintázott, damaszt s. a. t. (mint egy 240 különböző minőség, 2000 szín és mintázatban s. a. t. a megrendelt áru postabér és vámmentesen a házhoz szállítva mintákat postafordultával küld: HENNEBERG G. (os. és k. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Svájca címzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Irodalom.

— **Uj Idők.** Amióta Herceg Ferencnek ez a képes hetilapja megindult, az egész művelt magyar társaság, mind a magyar családok köré csoportosultak. Művészi képek, társadalmi és szépirodalmi cikkek, elbeszélések, versek és regények gazdag tárháza minden egyes füzet, egy-egy száma valódi irodalmi és művészi esemény. A szerkesztő Herceg Ferenc, az ő munkatársai, Bródy Sándorral és Mikszáth Kálmánnal együtt azon van, hogy újabb s

ujabb meglepetéseket szerezzen az irodalmat és művészetet szerető magyar közönségnek. A közönség méltán sorakozik Herceg Ferenc e pompás folyóirata köré, még a gazdag külföldi folyóiratok sem nyújthatnak neki különöb dolgokat. Mutatványszámokat kérésre ingyen küld a kiadóhivatal (Budapest, Andrassy-ut 10. szám), a hova az előfizetési pénzek (félévre 4 frt, negyedévre 2 frt) is küldendők. Az évnegyed folyamában meg fog jelenni az az önálló művészi becsü kettős Munkácsi-füzet, melyet az Uj Időknek minden előfizetője ingyen kap. Első méltó ismertetése lesz az nagy művésznők alkotásainak, annál is érdekesebb és becsesebb, mivel sok olyan képe és rajza lesz benne, amelyet eddig senki sem ismert. Ezt a füzetet minden külön díj felszámítása nélkül kapja meg házhöz szállítva minden előfizető.

— **Magyar Lányok.** Izléses kiállításban, választékos tartalommal kopogtat a leányszoba ajtaján vasárnaponként Tutsek Anna kitűnő képes folyóirata, a Magyar Lányok. Ritka jóízűléssel van itt egy-egy szám díszes keretbe csoportosítva tömördek finom tollal megírt elbeszélés, cikk, vers, amiket jól összeválogatott, művészi képek ékesítenek. A Magyar Lányok főgondja, hogy olyan művészi értékű cikkeket hozzon, ami nemcsak ifjú lányok kedélyét nemes és kíváncsatos táplálékkal lássák el, hanem fejlessék tudását, izlését, gazdagítsák képzeletét, ápolják kedélyük világát. Nincs enél finomabban szerkesztett, gazdagabban kiállított ifjúsági folyóirat a külföldön sem. S emellett oly olcsó, hogy minden család könnyen megszerezheti. Előfizetési ára fél-évre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr., mutatványszámot kérésre ingyen küld a kiadóhivatal (Budapest, Andrassy-ut 10. sz.).

— **A "Zenélő Magyarországa"** zongora zenemű folyóirat október 15-iki XX. füzeté következő érdekes zenemű új-donságokat közli: I. Buday István. "Az akáfa leveleit szaggatom" magyar dalát. II. Heidlberg Albert. "Virágfakadás" polka mazurkáját. III. Lineke Pál. "Oh ne sirj" kedves dalkeringőjét. IV. Amberger Márton hangulatelljes "Ábrándját". Minden füzetben ily gazdag tartalommal jelenik meg a ma már oly közkedvelt zenemű folyóirat. Egy-egy füzet mindenkor 10 oldalon a leg-szebb a legsikerültebb divatos zeneúj-donságokat hozza, negyedéven a füzet 60 oldal zeneművet ad 1 frt előfizetésért. Előfizethetni a folyó évnegyedre csakis a "Zenélő Magyarországa" kiadóhivatalában Budapesten, VI. Csengery-utca 62—a., honnan mutatványszámot kívánatra ingyen és bérmentve küldenek.

— **A "Vasárnapi Lapok"** e heti száma is telve aktuális képekkel, cikkekkal. Az elmúlt hét a színházak hetének nevezhető. Idegen nagy művészek látogatása, színházak megnyitása, a kolozsvári nemzeti színház államosítása, mind helyet talált e kitűnően szerkesztett képes ujságunkban. A "Vasárnapi Lapok"-nak nemcsak szépirodalmi része áll a lehető legmagasabb színvonalon, de aktuális része is ugy van összeállítva, hogy egymagában is vonzó tartalmat képezne. A legutóbbi számának tartalma: A pacsipta, költemény Endrődi Sándor-tól. — Petőfi és Egressy Gábor, Egressy Ákos-tól. — Pletyakovács, életkép befejezése, Ábrányiné Katona Klementin-től. — Az 1896-iki ezredéves díszbandérium, Püspöki Gracián-tól. — Crampton mester, L-től. — A "Vasárnapi Lapok" Kossuth-száma. — Nem forog a dobozmai szélmalom, költemény, Balla Miklós-tól. — A fiatal Salvini. — Este a parkklubban, Salamon Ödön-től. — Helfi Ignác. — Képzőművészet. — Lautenburg Zsigmond. — Salamon Katinka. — Könyv és mosoly, regény Benickyné Bajza Lenké-től. — Szélsesend. (A hét hangulata.) Lazzaroni-tól. — Elő-érzések, elbeszélés Bede Jób-tól. — Vándor apostolok, gróf Vay Sándor-tól. — A kolozsvári nemzeti színház, R-y-től. — Irodalom. — Képeinkhez. — Különlélek: Képtalány-megfejtés. — Színház. — A szerkesztő üzenetei. Ajánljuk e páratlanul szép ujságot olvasóink szíves figyelmébe. Előfizetési ára negyedévre 2 frt. Mutatványszámot szívesen küld a kiadóhivatal ("Könyves Kálmán" magyar irodalmi részvénytársaság, VIII. Kerepesi-ut 17.) ha eziránt 2 kros levelező lapon hozzá fordulnak.

— **Az Olcsó Könyvtár** új sorozata. A Franklin-Társulat ez érdemes vállalata mindinkább kezd oda tökéletesedni, hogy a magyar Reclamnak nevezzük. Legújabb füzetét oly olcsón terjeszti, hogy méltán rászolgál a minél szélesebb körökben való terjesztésre. Uj sorozatában a következő könyvek jelentek meg: Ebelot regénye Cazaux András (341-42. sz.) egyike ama könyveknek, melyeket nemcsak rendkívüli érdekfeszítő voltukért olvasnak, hanem tanulságos irányukért is. Hugó Viktor Borgia Lucrétiaja (343-44. sz.) a nagy francia legértékesebb színpadi alkotás. Tennyson gyönyörű beszélyeiből (345-46. sz.) Csukás József kötet egy színes bokrértára valót. Goldoninak, az ola-